

An aerial photograph of a sports field and a lake. The sports field is green with a black running track. There are two soccer goals on the field. The lake is blue and reflects the sky. In the background, there is a forest and a small building. The image is framed by large white wings graphic on the left and right sides.

TALOUSARVIO VUODELLE 2025

JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2026–2027

JÄMIJÄRVI

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2027

Sisällys

Kunnanjohtajan talousarviokatsaus.....	3
1 YLEISPERUSTELUT.....	4
1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja rahoitus.....	4
1.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuus.....	8
1.3 Henkilöstö.....	10
1.4 Tavoitteet konsernin osalta.....	11
1.5 Talouden tasapainotus.....	11
1.6 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta.....	11
2 Jämijärven kuntastrategia.....	12
3 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	16
3.1 Tarkastuslautakunta.....	16
3.2 Yleishallinnon toimiala.....	17
3.3 Sivistystoimiala.....	21
3.4 Hyvinvoinnin toimiala.....	26
3.5 Tekninen toimiala.....	29
3.10 KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ.....	33
4 TULOSLASKELMAOSA.....	34
5 RAHOITUSLASKELMAOSA.....	37
Rahoitusosa.....	38
6 INVESTOINTIOSA.....	39

Kunnanjohtajan talousarviokatsaus

Jämijärven kunnan vuoden 2025 talousarvio on laadittu syksyllä 2023 päätetyn talouden tasapainottamissuunnitelman raameissa. Talouden tasapainottaminen on aloitettu jo vuoden 2023 muuttetussa talousarviossa ja toimenpiteitä on tarkoitus jatkaa vuoteen 2026 saakka. Kunnan talousarvio osoittaa ylijäämää vuosina 2026–2027 ja vuosikate on reilusti positiivinen. Arvioidusta ylijäämästä huolimatta kunnan tulee varautua erilaisiin talouden skenaarioihin.

Konsernin tulosta tulevat todennäköisesti rasittamaan yleinen kustannuskehitys, yleisen taloudellisen tilanteen heikentyminen ja erinäiset alaskirjaukset ja takausvastuiden realisoitumiset. Edellä lueteltujen seikkojen lisäksi kunnan taloutta painavat kunta-alan palkkaohjelma, uudisrakennuksen poistot ja rahoituskustannukset. Toisaalta kunta järjestää palveluita tuloksellisesti ja poistot sekä rahoituskustannukset johtuvat uudesta koulukeskuksesta. Lapsille ja nuorille on puhtaat ja modernit tilat sekä kuntalaisille hyvät puitteet harrastaa ja toimia yhdessä.

Suhteessa moninaisiin talouden haasteisiin ovat kunnan taloudelliset näkymät paranemassa. On odotettavissa, että uhkista huolimatta kunnan taloudellinen liikkumavara kasvaa tulevina vuosina. Positiiviseen kehitykseen vaikuttavat keskeisesti ohjauskorkojen ja investointien poistojen keventyminen. Velkaantuneisuus on myös keventymään päin ja talouden rakenteita on tervehdytetty.

Kunnat kiristävät verotusta vuodelle 2025 maltillisesti suhteessa kuntatalouden paineeseen. Jämijärvellä verotus kiristyy niin ikään maltillisesti. Tulovero nousee 0,1 prosenttia ja kiinteistöveroihin tehdään 0,05 ja 0,1 prosentin korotuksia. Kuitenkin esimerkiksi vakituisten asuinrakennusten veroprosentti säilyy 0,45:ssä, joka alittaa valtakunnallisen keskiarvon noin 0,1 yksikköä. Valtionosuuksien osalta ei vuodelle 2025 ole odotettavissa merkittäviä muutoksia lukuun ottamatta TE-alueuudistuksesta johtuvaa erää. Varsinainen valtionosuusuudistus on lokakuun 2024 tiedon mukaan siirtymässä vuodelle 2027 eikä uudistuksen vaikutuksista ole toistaiseksi tietoa.

Kunnan talouden suunnittelua on vaikeuttanut merkittävästi kunnan talous- ja palkkahallinnon yhteistyökumppani Kuntalaskenta Oy:n (Administer Oyj:n tytäryhtiö) toiminta. Kuntalaskennan vuoksi kunnan vuoden 2023 tilinpäätös on myöhästynyt merkittävästi ja niin ikään vuoden 2024 kirjanpidossa on ollut viiveitä vuoden mittaan. Tilanteesta huolimatta talousarvio on pyritty laatimaan niin täsmällisesti kuin lähtökohta huomioiden on ollut mahdollista. Henkilöstö on Kuntalaskennassa vaihtunut merkittävästi. On esimerkiksi ollut epäselvää, kuka on kunnan nimetty kirjanpitäjä ja tämän varahenkilö ja minkälainen kokemus henkilöillä on. Viimeksi kunnan kirjanpitäjä on vaihtunut kunnanhallituksen talousarviokäsittelyä edeltävällä viikolla. Kunta on reklamoinut Kuntalaskentaa.

Talouden lisäksi kunnassa tehdään myös muita kehitystoimia. Vuonna 2025 päivitetään kunnan strategia. Strategian lisäksi kunnan toimielin- ja hallintorakenteeseen on odotettavissa muutoksia. Lisäksi erilaiset hankkeet vievät kuntaa eteenpäin. Kunnan menestyksen avainasemassa ovat aktiiviset kuntalaiset ja elinvoimaiset yritykset, jotka tarjoavat työtä ja toimeentuloa asukkaille. Tärkeintä on, että kuntalaiset saavat Jämijärvellä hyvät peruspalvelut, voivat hyvin ja kokevat Jämijärven omaksi yhteisökseen ja kodikseen. Tähän kunta on sitoutunut ja se on kaiken työn perusta.

Lämmin kiitos kaikille talousarviotyöhön osallistuneille.

Jämijärvellä 21.11.2024

Aku Autio

kunnanjohtaja

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat ja rahoitus

Talousarvion perusteita vuodelle 2025

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman (23.9.2024) tilannekuvan mukaan Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntymisen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta.

Näkymien kirkastumisesta huolimatta bruttokansantuote supistuu kuitenkin vuositasolla 0,2 prosenttia, kun syksyllä 2023 BKT:n arvioitiin kasvavan 1,2 prosenttia kuluvana vuonna 2024. Ministeriön arvion mukaan BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Arviot poikkeavat syksyllä 2023 arvioidusta vain vähäisesti.

Valtiovarainministeriö arvioi työllisyyden laskevan vuonna 2024, mutta kääntyvän kasvuun vuodesta 2025 alkaen kysynnän kasvusta ja työllisyystoimista johtuen. Valtakunnallisen työttömyysasteen arvioidaan laskevan 7,2 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä.

Kuntien talousnäkymät vuodelle 2025

Valtiovarainministeriö arvioi (kuntatalousohjelma 23.9.2024) kuntatalouden tilanteen heikkenevän jyrkästi vuonna 2024. Tähän vaikuttaa erityisesti vuoteen 2023 kohdistuneiden ja kuntataloutta vahvistaneiden poikkeuksellisten verorahoituserien poistuminen. Kuntatalouden vuosikatteiden arvioidaan romahtavan noin 1,5 miljardilla eurolla 3,0 miljardiin euroon ja toiminnan ja investointien rahavirran heikkenevän negatiiviseksi yhdellä miljardilla eurolla. Niin ikään kuntien verotulojen arvioidaan laskevan viidellä prosentilla. Kiinteistöverotulot vastaavasti kasvavat maapohjien verotuksen vuoksi Kuntien saamat valtionosuudet laskevat muun muassa sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Vuonna 2025 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta syvenee edelleen -1,9 miljardiin euroon. Toimintamenot kasvavat reippaasti pääosin hintojen noususta johtuen. Vaikka inflaatio on tasapainottunut, arvioidaan kunta-alan ansiokehityksen olevan yleistä ansiokehitystä voimakkaampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelman vuoksi. Tulevien vuosien sopimusratkaisut selviävät vasta myöhemmin, sillä nykyiset palkkasopimukset päättyvät vasta keväällä 2025. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksien nuste vuodelle 2025 on 3,4 prosenttia ja vuosille 2026–2028 keskimäärin 3,1 prosenttia. Toimintamenojen lisäksi myös niiden volyyymi kasvaa vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksesta johtuen. Kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoitusvastuusta laajenee ja työllisyyskehityksellä on entistä suurempi merkitys kuntien talouteen. Kuntatalous on näin ollen tulevaisuudessa nykyistä alttiimpi suhdannevaihtelulle.

Painelaskelman perusteella kuntatalouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino syvenee toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna vuoden 2025 -1,9 miljardista eurosta vuoden 2027 noin -2,1 miljardiin euroon. Ministeriön mukaan vuosikatteen eivät riitä vuosina 2025–2028 nettoinvestointeihin tai edes poistoihin. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino tulee johdamaan veronkorotuksiin ja tiukkaan budjettikuriin sekä palveluiden sopeuttamiseen.

Hallituksen kuntia koskevat linjaukset ja valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman (23.9.2024) mukaan valtion talousarvioesitys vuodelle 2025 sisältää kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on ministeriön mukaan lähellä neutraalia tai hieman taloutta vahvistava. Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 miljardia euroa. Summa koostuu 4,7 miljardin euron laskennallisista valtionosuuksista, 0,5 miljardin euron kuntien verotulomenetysten korvauksista ja 0,4 miljardia euron muista valtionavuista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 miljoonalla eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena. Ensi vuonna valtionosuutta lisää myös sote-uudistuksen valtionosuus vaikutuksia lieventävä valtionosuuden lisäys, 277 miljoonaa euroa. Valtionosuutta nostavat myös indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuutta puolestaan vähentävät muun muassa sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentuminen, vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen valtionosuuslisäyksen poistuminen ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys.

Hallitus uudistaa esi- ja perusopetuksen tuen, johon kohdennetaan peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä 38,2 miljoonaa euroa vuonna 2025. Perusopetusta vahvistetaan myös lisäämällä tuntijakoon kolme vuosiviikkotuntia. Tähän osoitetaan 8,6 miljoonaa euroa peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksenä.

Peruspalvelujen valtionosuuden tasoon vaikuttaa vuonna 2025 myös palkkatuen myöntämiseen kunnille ja kuntayhtymille valmisteltu muutos, jonka mukaan palkkatuen myöntäminen vähentäisi 37 miljoonalla eurolla vuodessa. Muutos otetaan huomioon vähennyksenä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa. Kunnan työllistämisvelvoitetta koskeva sääntely kumotaan, mikä vähentää kuntien valtionosuutta 18,7 miljoonaa euroa ja tuo kuntien omaa rahoitusta vastaavan noin 31 miljoonan euron säästön. Kuntien roolia kotoutumisen edistämisessä vahvistetaan vuoden 2025 alusta voimaan tulevalla kotoutumislaille. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 miljoonaa euroa.

Kuntien normien keventämisen ja kokeilujen ohjelma pyrkii vahvistamaan kuntien toimintaedellytyksiä purkamalla normeja ja edistämällä kokeiluja. 160 norminpurkuehdotusta on käsiteltävänä eri säädös- ja kehittämishankkeissa. Lisäksi hallitus päätti kevään 2024 kehysriihen yhteydessä kuntien tehtävien ja veloitteiden vähentämisestä julkisen talouden vahvistamiseksi. Osana kokonaisuutta kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan 22,7 miljoonan euron valtionosuuden vähennys vuonna 2025.

Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä lisätään poistamalla tulosta tehtävä ansiotulovähennys ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Tämä vauhdittaa kunnallisverotulojen kasvua vuonna 2025, mutta kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton kasvua vastaavasti. Kuntien verotulomenetysten korvaukset ovat 540,5 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kiinteistöverouudistusta koskeva hallituksen esitys on suunniteltu annettavaksi syksyllä 2024. Uudistuksen tavoitteena on päivittää rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan niiden todellisia arvoja. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon, vaan kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuudet kunnille ovat vuoden 2025 talousarvioesityksessä arviolta 1,3 miljardia euroa. Ne kasvavat edellisen vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna 91 miljoonaa euroa. Hallinnonalan valtionavustuksista kunnille kohdistuu arviolta 208 miljoonaa euroa.

Hallinnonalalla valtionavustusten tasoa alennetaan hallituksen päätösten mukaisesti yhteensä 70 miljoonaa euroa vuonna 2025 ja 145 miljoonaa euroa vuodesta 2026 lukien. Vuoden 2025 kuntiin vaikuttavat uudet säästötoimet kohdistuvat pääasiassa esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannusten valtionosuuksiin sekä kuntien liikunta paikkarakentamisen avustusten vähentämiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta kunnille korvataan pakolaisten vastaanotosta aiheutuvia kustannuksia laskennallisen perusteen tai todellisten kustannusten mukaan. Vuonna 2025 korvauksia arvioidaan maksettavan kunnille yhteensä noin 98,1 miljoonaa euroa. Pakolaiskiintiö vuosina 2025–2028 on hallitusohjelman mukaisesti 500 henkilöä/vuosi. Laskennallisia korvauksia maksetaan vuodesta 2025 lähtien aiempaa lyhyemmältä ajalta. Lisäksi kotoutumisen laskennallisiin korvauksiin tehdään 58 miljoonan euron vähennys vuonna 2025.

Sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavointi ja sairauspäivärahan laskukaavan muutokset ovat kokonaisuutena kuntataloutta vahvistavia muutoksia. Vuoden 2025 alusta voimaan tulevaksi esitetty kanavointiratkaisu vahvistaisi kuntataloutta vuositasolla noin 89 miljoonalla eurolla.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla kuntia koskevia toimenpiteitä ovat julkisen henkilöliikenteen ostojen tukeminen, MAL-sopimusmenettelyiden jatkaminen sekä valtionrahoituksen ohjaaminen kuntien kävelyä ja pyöräilyä edistäviin hankkeisiin. Ympäristöministeriön hallinnonalalla rahoitusta kohdennetaan pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen ja asumisneuvonnan kehittämiseen vuodelle 2025. Oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvana toimenpiteenä uudistetaan lunastuslain korvausperusteet. Uudistuksella on vaikutusta kunnan maanhankinnan edellytyksiin.

Jämijärven kunnan toiminnalliset muutokset talousarviossa ja suunnittelukaudella

Jämijärven kunnanvaltuusto on syksyllä 2023 hyväksynyt talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024-2026. Talouden tasapainottamissuunnitelma raamittaa talousarvion laadintaa ja suunnitelmavuosien arviointia eikä merkittäviä toiminnallisia muutoksia ole suunnitteluvuosille tehty verrattuna vuoteen 2024. Keskeinen muutos on TE-alueuudistuksen astuminen voimaan vuoden 2025 alusta.

Sopeutustoimenpiteiden toteutumista peilataan kunnan tulojen toteutumiseen: mikäli verotuloennusteet ovat ennakoitua positiivisempia tai kunnassa tapahtuu jotain muuta taloutta parantavia asioita, voidaan talouden tasapainottamissuunnitelmaa arvioida uudelleen. Vastaavasti jos talouden näkymät heikkenevät, tarkastellaan ja toimeenpannaan uusia talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Kaikissa toiminnallisissa muutoksissa ja kustannusvaikutteisissa päätöksissä käytetään kokonaisharkintaa ja arvioidaan vaikutuksia talouden tasapainottamisen tavoitteisiin.

1.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne ja sitovuus

Valtuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä kuntalain edellyttämät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, määrärahat ja tuloarviot.

Talousarvion rakenne

Kuntalain mukaan talousarviossa on tuloslaskelma-, rahoitus-, käyttötalous-, investointi- sekä henkilöstöosa. Talousarvion tuloslaskelma- ja rahoitusosa kuvaavat kunnan kokonaistaloutta, käyttötalous- ja investointiosalla taas ohjataan toimintaa.

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelmanmukaiset poistot. Määrärahoina tai tuloarvioina tuloslaskelmaosassa esitetään mm. verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustulot ja -menot.

Rahoitusosassa esitetään meno- ja tuloarvioina pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, niiden lyhennykset, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoituslaskelmaan tiedot kerätään tuloslaskelman lisäksi investointiosasta ja rahoitusosan taulukoista

Käyttötalousosa sisältää toimielimien valtuustoon nähden sitovat tehtäväkohtaiset talousluvut. Toimialojen suunnitelmat sisältävät myös toiminnalliset tavoitteet, niiden perustelut ja tarvittavat tunnuslukutaulukot sekä talousarviovuoden että taloussuunnitelmavuosien osalta.

Investointiosassa esitetään investointimenot ja -tulot. Investointiosan tehtävälueina esitetään talousarviossa maa- ja vesialueet, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, talonrakennus, julkinen käyttöomaisuus, irtain omaisuus ja liikelaitokset.

Talousarvion sitovuus

Käyttötalousosa

Vuoden 2025 talousarviossa määrärahojen sitovuustasoksi valtuustoon nähden määrätään tehtävien nettomeno (toimintakate) ja toiminnallisten tavoitteiden sitovuustasoksi tuloskorttien tavoitteet vuodelle 2025. Käyttötalouden määrärahoihin sisällytetään sekä ulkoiset että sisäiset määrärahat. Sisäiset erät ovat yhtä suuret menojen ja tulojen osalta.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa menoarviot ja tuloarviot ovat valtuuston hyväksymällä tasolla bruttomääräisesti sitovia.

Investointiosa

Investointiosassa valtuusto myöntää menoarvion ja tuloarvion erotuksena nettomäärärahan hankekohtaisesti.

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmaosassa menoarviot ja tuloarviot ovat valtuuston hyväksymällä tasolla bruttomääräisesti sitovia.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kaikki toimielinten jäsenet, lukuun ottamatta valtuuston ja tarkastuslautakunnan jäseniä, sekä toimielinten tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat.

Talousarviossa sitovana hyväksytyjä nettomäärärahoja ei saa ylittää. Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat ja päättävät alaisensa avustuserärahoiden käytöstä käyttösuunnitelmien yhteydessä.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen talousarvion muutosehdotusta ei voida valtuustolle tehdä. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Tuloslaskelma-, rahoitus- sekä investointiosan sitovat määrärahat

Tuloslaskelmaosa

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Korkotulot ja -menot (ilman sisäisiä eriä) nettoarvio
- Muut rahoitustulot ja -menot nettoarvio

Rahoitusosa

Antolainat nettoarvio sekä lainanotto ja lyhennykset nettoarvio.

Investointiosa

Kunnanvaltuustoon nähden sitovia ovat tehtäväalueiden nettomenot. Muut määrärahojen käyttöä sitovat ohjeet.

1.3 Henkilöstö

Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi on 1.5.2022–30.4.2025. Työehtosopimuksissa on sovittu seuraavista korotuksista vuodelle 2025:

		KVTES	OVTES pl. Osio G	OVTES osio G	TS
1.2.2025	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)	0,40 %	0,20 % + 0,10 %	0,40 %	0,30 %
1.6.2025	Kehittämishjelmaerä (paikallinen erä)	0,40 %	0,50 %	0,40 %	0,50 %

Henkilöstökustannusten budjetoinnissa on huomioitu kyseinen kustannusten nousu. Lisäksi on varauduttu mahdollisiin muihin korotuksiin, joita tulee uusien työehtosopimusten mukana.

Ohessa on esitetty henkilöstön määrä vuoden 2023 lopussa, 31.10.2024 ja vuoden 2025 arvio.

Tulosalue	31.12.2023		31.10.2024		2025	
	kokoaikainen	osa-aikainen	kokoaikainen	osa-aikainen	kokoaikainen	osa-aikainen
Hallinto	4	1	4	1	4	1
Sivistystoimen hallinto	1		1		1	
Perusopetus	20	3	22	1,5	20	3
Varhaiskasvatus	11	2	14	1	16	1
Kirjasto	1		1		1	1
Hyvinvointi ja kulttuuri	1		1		1	
Nuorisotyö				1		1
Tekninen	3		4		4	
Yhteensä	41	6	48	4	47	7

Tulosalue	31.12.2023		31.10.2024		2025	
	vakituinen	määräaikainen	vakituinen	määräaikainen	vakituinen	määräaikainen
Hallinto	4	1	3	2	4	1
Sivistystoimen hallinto	1		1		1	
Perusopetus	18,5	4	18	5,5	18,5	4,5
Varhaiskasvatus	11,5	1	11	4,5	11	5,5
Kirjasto	1		1		1	1
Hyvinvointi ja kulttuuri	1		1		1	
Nuorisotyö			1		1	
Tekninen	3		3	1	3	1
Yhteensä	41	6	39,5	12,5	41,5	13

1.4 Tavoitteet konsernin osalta

Kuntalain 14 § mukaan valtuusto päättää muun muassa omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Jämijärven kunnan konserniohjeessa määritellään kunnan tehtäviä ja vastuita konserniohjauksessa. Konserniyhtiöissä huolehditaan, että palvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti.

Pohjois-Satakunnan Seutuverkko Oy on lähestynyt omistajakuntia lainojen maksuvelvoitteiden kattamiseen liittyen, johon yhtiö on pyytänyt omistajilta tukea. Jämijärven omistusosuus yhtiöstä on 13,3 %. Osuuteen suhteutettu maksuvelvoitteen kattaminen on huomioitu talousarviossa.

Kunnalla on saamisia Jämin Hiihtotunneli Oy:ltä. Yhtiön liiketoiminta on ollut tappiollista ja hiihtotunneli on ollut suljettuna kaudella 2023–2024, joten saamisten kertyminen on epätodennäköistä. Tunnelirakennuksen erityisen rakenteen ja alkuperäisen käyttötarkoituksen vuoksi on todennäköistä, että hiihtotunnelin tulevan käyttötarkoituksen määrittäminen vie aikaa. Saamisista merkittävä osa on kirjattu alas kunnan tilinpäätöksessä 2023, mutta alaskirjauksia on tarpeen tehdä myös tulevaisuudessa. Alaskirjauksista tulee päättää siinä vaiheessa, kun alaskirjausten määrä ja tarve täsmentyvät.

1.5 Talouden tasapainotus

Kunta on laatinut vuoden 2023 talousarviossa edellytetyn talouden tasapainottamissuunnitelman. Suunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.10.2023 § 44 ja sitä on toimeenpantu suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kunta sopeutti talouttaan jo vuoden 2023 aikana leikkaamalla henkilöstökuluista, sulkemalla hiihtotunnelin ja pitämällä tiukkaa menokuria. Tasapainottamissuunnitelmaa toimeenpannaan edelleen ja siinä esitetyt toimenpiteet on huomioitu tässä talousarviossa.

1.6 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kunnanhallitus on hyväksynyt Jämijärven kunnan sisäisen valvonnan ohjeet 15.11.2021, § 150.

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kukin toimielin ja viranhaltija vastaavat johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta. Sisäistä valvontaa tehdään jatkuvasti, jotta kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, omaisuus ja voimavarat turvataan. Havaittuihin epäkohtiin ja puutteisiin puututaan välittömästi ja pyritään tekemään tarvittavat korjaustoimenpiteet. Toiminnassa huomioidaan asianmukainen priorisointi.

2 Jämijärven kuntastrategia

Jämijärven kuntastrategia 2022–2025 hyväksyttiin valtuustossa 25.4.2022 § 18. Kunnanvaltuuston hyväksymä strategia ohjaa kaikkea päätöksentekoa, suunnittelua ja kehittämistä.

Jämijärven kunnanvaltuusto on 17.6.2024 § 16 päivittänyt kuntastrategiaa.

MIKSI KÄVELLÄ, KUN LENTÄÄKIN VOI?

– JÄMIJÄRVEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA VUOSILLE 2022–2025 ESIPUHE

Jämijärven vaakunalinnun eli pääskyn käytöstä symbolina käytiin keskustelua kuntastrategian valmistelun yhteydessä. Todettiin, että pääskyt ovat varsin huonoja kävelemään. Toisaalta pääskyt ovat varsin eteviä lentämään. Näiden tietojen myötä joku totesi, että miksi kävellä, kun lentääkin voi?

Kyse on tietenkin henkisestä asenteesta pikemminkin kuin konkreettisesta tilanteesta. Jämijärven kunta kannustaa kaikkia kävelemään paljon asettamatta sitä lentämisen kanssa vastakkaiseksi asiaksi. Henkisemmässä mielessä, miksemme siis lentäisi?

Annetaan ideoiden liikkua, annetaan ihmisille mahdollisuuksia liikkua paljon, autetaan ihmisiä ja yhteisöjä löytämään omat vahvuutensa, kannustetaan. Näistäkin asioista Jämijärven kuntastrategiassa on kysymys.

ARVOT

Kuntalaisten etu

Toimimme Jämijärven kunnassa kuntalaisten parhaimman edun mukaisesti.

Kuntamme talouden vakaana pitäminen on tärkeää. Pyrimme maltilliseen ja täsmälliseen taloudenpitoon. Tavoitteena on merkittävistä investoinneista aiheutuneiden velkojen maksaminen ja kuntakonserniin kertyneiden alijäämien kattaminen tulevaisuudessa.

Taloudellisen vakauden lisäksi kehitämme uutta tuottavaa toimintaa, parannamme kunnan houkuttelevuutta, palvelujen laatua, lisäämme maanläheistä otetta asioihin sekä joustavuutta kuntalaisia kohtaan. Strategian ydintavoitteet ja niiden mukainen toiminta luo veto-, pito- ja valovoimaa sekä kipinää, joita kuntalaisten etujen toteuttaminen vaatii.

Kunnioitus

Jämijärven kunnassa kunnioitetaan toisia; ystävyydellä, erilaiset tarpeet ja ajattelutavat huomioiden. Asiallinen keskustelu on toimintatapa, jolla kehitämme kuntaa ja pääsemme eteenpäin.

Kuntalaisilla, kunnan muilla jäsenillä sekä sidosryhmillämme on mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää kuntaamme. Kuulemme heitä erilaisin keinoin, käymme avointa vuoropuhelua ja käytämme olemassa olevaa palautejärjestelmää tehokkaasti. Luottamustehtäviin valituilla on tärkeä yhteys kuntalaisten palautteiden välittämiseen.

Luottamushenkilöiden ja valmistelijoiden yhteistyö on avain menestyvään päätöksentekoon ja siksi meillä tulevat päätösaasiat ja sekä muuten tärkeät asiat keskustellaan mahdollisuuksien mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Lennot

Jämijärven kunnassa kannustetaan kehittämiseen ja uuden luomiseen. Lennot on rohkeutta, yhteistyötä sekä toimeliaisuutta.

YDINTAVOITTEET

Haluamme, että kuntamme on elinvoimainen. Elinvoimatekijöitä ovat kaikki asiat, jotka vaikuttavat siihen, että asukkaiden asiat ovat hyvin ja että asukkaiden tilanne muuttuu paremmaksi.

Elinvoimatekijät, joihin strategiassa pyritään vaikuttamaan, voidaan jakaa seuraavasti:

- Vetovoimatekijät (alueen kiinnostavuus, houkuttelevuus ja vetovoimaisuus ulkopuolisten näkökulmasta)
- Pitovoimatekijät (kunnan omien asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys palveluihin, asuin- ja elinympäristöön sekä alueen viihtyvyys ja mukavuus)
- Valovoimatekijät (alueen poikkeukselliset ja ainutlaatuiset erottautumistekijät)
- Kipinätekijät (yhteinen tekeminen kunnassa, tulevaisuususko, tahto ja tunne)

Erityisesti kipinätekijöihin vaikutamme arvojen kautta, rohkealla ideoinnilla, eteenpäin katsomista rohkaisevalla keskustelulla ja toisten kunnioituksella. Myös vetovoima-, pitovoima- ja valovoimatekijöiden esillä pitämisellä, kannustavalla viestinnällä, vahvistetaan kipinätekijöitä.

Veto- ja pitovoima - houkuttelevuus

Jämijärvi houkuttelee erilaisilla tavoilla. Asuinpaikkana Jämijärvi sopii erilaisiin työelämän ratkaisuihin. Arjen luksusta tarjoavat ihmisten arvostus omalle harrastusajalleen ja Jämijärven luontosuhteeseen liittyvät harrastusmahdollisuudet. Työ paikkakunnalla tai lähikunnassa voi houkutella, kuten myös nykyistä laajempi asuntotarjonta.

Jämijärvelle muuttaa vuosittain 3–5 %:n asukasmäärää vastaava määrä ihmisiä. On siis olemassa houkutusmekanismia muuttajille, ja valtuustokauden alkupuolella onkin syytä selvittää ja kirjata näkyviin vielä enemmän muuttoon positiivisesti vaikuttavia tekijöitä. Nostamme esille asiat, jotka sekä parantavat elämisen laatua että tekevät muuttamisen houkuttelevammaksi. Veto-, pito- ja valovoimatekijöitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä ovat muun muassa seuraavat:

Jämijärvi on hyvä paikka kodille, siksi me kiinnitämme huomiota sekä asuin- että vapaa-ajan tonttien tarjonnan määrään ja laatuun. Pyrimme edesauttamaan olemassa olevien asuntojen ja vuokrattavien asuntojen välitystä.

- Hyvinvointipalveluihin ja sivistystoimen profiloitumiseen suunnataan voimavaroja, jotta tarjonta koettaisiin laajana ja laadukkaana. Tuemme järjestöjä vapaa-ajan toimintojen järjestäjinä. Edesautamme tapahtumien järjestämistä ja niiden näkyvyyttä. Myös kunta voi toimia tapahtumajärjestäjänä.
- Meidän elinvoimamme ja hyvinvointimme on peräisin luonnosta. Jämin vapaa-aika -alueen toiminnot ja vapaa-ajan asuminen sekä Lauhavuori – Hämeen kangas Geoparkin ja Metsähallituksen toiminta laajemminkin Hämeen kankaalla lisäävät alueemme elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta.
- Rohkaisemme etätyömahdollisuuksien käyttöön, sillä Jämijärven sijainti etätyön tekemiseen on hyvä ja etätyöpaikalle muuttamista tukevat luontoharrastusmahdollisuudet ja kunnan palvelujen taso. Älykäs ihmisten ja tavaroiden liikkuminen ja palvelujen digitalisointuminen tuovat omaa lisärohkaisua etätyöhön. Jämijärvellä parhaat mahdolliset tietoliikenneyhteydet ovat kaikkien saatavilla.
- Kunnan elinvoiman kannalta on jatkettava aktiivista yhteistyötä yrittäjiemme kanssa. Nykyisten tuotannollisten työpaikkojen työvoimatarpeen täyttymistä tulee pyrkiä edesauttamaan ja samalla rohkaisemaan työvoimaa pysyvään asumiseen.
- Maatalous muodostaa Jämijärvellä merkittävän elinkeinon. Jämijärvellä on noin 110 tilaa, joiden tuotantosuunnat jakautuvat monipuolisesti. Erityisesti lypsykarjatalouden merkitys korostuu kunnan maataloustuotannossa. Tukia kunnan tiloihin kohdistuu toiseksi eniten maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella, yhteensä reilut 4 miljoonaa euroa.
 - Kunta hankkii puhtaasti tuotettuja, kotimaisia elintarvikkeita ja raaka-aineita aina kun se on mahdollista. Paikallisilta tuottajilta hankitaan raaka-aineita säännöllisesti ja niissä kunnan järjestämissä tilaisuuksissa, joissa on tarjoilu, pyritään hyödyntämään ensisijaisesti paikallisesti tuotettuja raaka-aineita.

- Haluamme päästää kehittämiskykymme valloilleen. Työpaikkamäärän, näkyvyyden, tapahtumien ja palvelujenkin varmistamiseksi on tärkeää luoda ja kehittää yhteistyösuhteita ympäröivien alueiden kuntiin sekä koulutus-, matkailu-, elinkeino- ja hyvinvointitoimintoihin liittyviin organisaatioihin. Em. tavoitteiden edesauttamiseksi tehdään ja tavoitellaan omia sekä yhteisiä hankkeita.
- Kunnan perusopetus ja varhaiskasvatus järjestetään juuri valmistuneissa helposti saavutettavissa toimitiloissa keskellä kylää.

Valovoimatekijöitä - Viestinnän kehittäminen

Valtuustokaudella kiinnitämme erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen.

Viestinnällä on keskeinen merkitys kerrottaessa Jämijärven vapaa-ajan mahdollisuuksista, tapahtumista sekä asunto- ja tonttitarjonnasta, kaikista veto- ja pitovoimaa synnyttävistä asioista sekä Jämijärven erityisistä piirteistä.

Monet seikat Jämijärvellä korostavat luontosuhdetta. Jämijärvi on varsin maatalousvaltainen paikkakunta ja monet muutkin työpaikat liittyvät luontosuhteeseen. Aktiivisessa harrastusmaailmassa on näkyvissä luontosuhteen merkitys, olipa sitten kyseessä metsästys, kalastus, koirat, suunnistus, hiihto, pyöräily tai mikä vaan. Luontotaitojen ja ekologisuuden korostaminen ovat osa laajaa luontosuhdetta. Jämijärven alueella on runsaasti kansainvälistä huomiota ansaitsevia Geopark-kohteita.

Jämijärvellä muotoillaan valtuustokaudella laajaan luontosuhteeseemme pohjautuva brändi. Vahva maatalouden rooli ja ruoantuotannon korostaminen ovat myös osa laajaa luontosuhdetta. Brändiin sopii myös kansainvälisyys.

Kymmenet tuhannet Jämijärven alueella, erityisesti Jämillä vierailevat ihmiset, ovat hyvä ja laaja kohderyhmä viestinnälle.

Valtuustokaudella kiinnitetään erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen ja profiloitumiseen.

Veto-, pito- ja valovoimaa sekä kipinää – palvelujen ja kunnan oman toiminnan kehittäminen

Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille kohdistaa kunnan rahankäytön erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Valtuustokauden alussa valmistuu koulu-päiväkotikeskus, joten kunnalla on uudet tilat tarjota asukkaiden ja muuttajien tarpeisiin, oli kyse lapsiperheistä tai vapaa-ajan toiminnasta. Uudet tilat tarjoavat esimerkiksi aiempaa isommat ja monikäyttöisemmät liikuntatilat ja näyttämö- yms. järjestelyt, joilla tuetaan tilojen käyttöä moniin eri tarkoituksiin.

Luontosuhteemme näkyy opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmassa. Lauhavuori - Hämeenkan gas Geopark ja erityisesti Jämin alue tulee olemaan vahvana osana opetusta. Me haluamme tuoda luontosuhteeseen pohjautuvan brändimme näkyväksi kunnan toiminnassa.

Nuorille annamme vahvan positiivisen kokemuksen kotikunnastamme. Me tuemme heidän tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitojaan ja kuulemme heitä. Pidämme tärkeänä lasten ja nuorten kansainvälisen toiminnan kokemuksia. Lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen pitää voida tarjota erityistä huomiota.

Hyvinvointitoimialan palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä. Terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueille liikunnan, kulttuuritoiminnan, luontoharrastuksien ja ylipäättäen ihmisten yhdessäolon tukemisella on merkittävä vaikutus terveyteen. Ihmiset tarvitsevat kohtaamispaikkoja ja yhteenkuuluvuutta. Vahvistamme kunnan roolia hyvinvoinnin toimialalla tällä valtuustokaudella.

Hyvinvointialueen, kunnan omien ja yksityisten palvelujen kehittämisessä avainroolissa ovat digitalisaatio ja etäpalvelut. Maailman digitalisoituminen antaa yhä useammalle mahdollisuuden asua Jämijärven kaltaisilla lähellä keskuksia olevilla maaseutualueilla. Verkkokaupan kasvu ja terveydenhuollon etäpalvelut antavat mahdollisuudet tasapuoliseen palvelujen saamiseen. Valtuustokaudella tuetaan etäpalvelujen kehitystä ja kunnan oman toiminnan digitalisoitumista. Hyvinvointialueen tarjoamien palvelujen kehittämisessä toimimme aktiivisesti ja yhteistyössä

muiden kuntien kanssa.

Valtuustokaudella vahvistetaan myös työllisyyteen liittyviä palveluja ja toimintoja sekä erityisesti nuorten uraohjausta.

Kunnan oman päätöksenteon osalta korostetaan keskustelevaa demokratiaa, toimielinten päätöksentekoa pohjustavia iltakoulukäytäntöjä sekä etsitään malleja kuntalaisten ja erilaisten organisaatioiden osallistamiseen. Digitalisaatiota hyödynnetään myös demokratian kehittämisen välineenä.

Kunnan toiminnassa huomioidaan ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja laajasti ymmärretty esteettömyys. Kunta tavoittelee luontevaa ja kaikki kuntalaiset kattavaa yhteyttä kunnan toiminnan ja kuntalaisten välillä. Kaikkien ryhmien luontosuhteen toteutumista halutaan huolehtia.

Kunnan organisaatio on pieni ja joustava. Kunnan henkilöstöpolitiikalla vahvistetaan kunnan henkilöstön yhtenäisyyttä, kannustaen heidän kuulemistaan ja sitoutuneisuuttaan. Lisäksi kunnan tavoitteiden asettamista ja niiden toteuttamista vahvistetaan koko henkilöstön avulla.

Itsenäisenä kuntana Jämijärvi voi parhaiten varmistaa tulevaisuuden turvaksi tarvittavien veto-, pito- ja valovoimatekijöiden ja kehitystä innostavan kipinän synnyn.

Sekä kunnan päätöksentekoon osallistujat että kunnan työntekijät rohkaisevat toinen toistaan edellisestäkin kuntastrategiasta tutuin periaattein - lennokkuuteen, rohkeuteen ja joustavuuteen - kuntalaisten etu edellä toisia kunnioittaen.

STRATEGIAN SEURANTA

Kunnanhallitus ja -valtuusto arvioivat strategian toteutumista tilinpäätösten yhteydessä sekä ottavat kantaa strategiaa toteuttaviin toimenpiteisiin talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon kirjataan strategiasta johdettuja toiminnallisia tai taloudellisia tavoitteita, joita eri toimielimet toteuttavat vuoden aikana.

Valtuuston päättämä hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus toimivat strategian toimeenpanon suunnittelun ja seurannan välineenä.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Tarkastuslautakunta

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
B12 Tarkastuslautakunta						
TOIMINTAKULUT	-31 407	-15 164	-17 096	13 %	-17 441	-17 677
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-31 407	-15 164	-17 096	13 %	-17 441	-17 677

3.2 Yleishallinnon toimiala

Toimiala:	Yleishallinnon toimiala
Tulosalue:	Vaalien tulosalue
Tulosalueen tehtävä:	
Kunta vastaa oman äänestysalueensa osalta ennakoäänestysten ja vaalipäivän äänestysten järjestämisestä kotimaassa.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	
Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit. Vuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksen eduskuntavaaleista.	

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C100 Vaalien tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	3 281	5 000	0	0 %	0	6 300
TOIMINTAKULUT	-4 791	-18 968	-13 433	-29 %	-2 464	-14 026
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 510	-13 968	-13 433	-4 %	-2 464	-7 726

Toimiala:	Yleishallinto	
Tulosalue:	Sosiaali- ja terveystalouden tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Lakisääteisten ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun järjestäminen. Palvelun tuottaa Kankaanpään kaupunki. Tulosalueelle kirjataan myös kunnan osuudet työmarkkinatuesta.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Ei ole tiedossa olennaisia muutoksia.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Tasapainoinen talous	Tarjotaan mahdollisimman monelle kuntouttavan työtoiminnan toimintajaksoja, jolloin maksettavien työmarkkinatukien määrä alittaa budjetin.	Maksetut työmarkkinatuet / työmarkkinatukien budjetti

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C103 Sosiaali- ja terv.palv. tulosalue						
TOIMINTAKULUT	35 989	-210 436	-218 750	4 %	-218 250	-218 250
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	35 989	-210 436	-218 750	4 %	-218 250	-218 250

Toimiala:	Yleishallinnon toimiala	
Tulosalue:	Hallinnon tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Hallinnon tulosalue vastaa kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, konsernijaoston ja yhteistyötoimikunnan valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä kunnan organisaation hallinnollisesta ja oikeudellisesta neuvonnasta ja ohjeistamisesta. Tulosalue vastaa talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintatoimen, arkistotoimen, tietohallinnon ja työllisyysasioiden järjestämisestä ja kehittämisestä.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Kunnanvaltuusto on päättänyt talouden tasapainottamissuunnitelmasta, jonka toimeenpaneminen on edellytys kunnan talouden tervehdyttämiseksi.		
Sähköisen asianhallintajärjestelmän ja tiedonohjauksen käyttöönotto ja sähköiseen arkistointiin siirtyminen on kesken. Työtä on jatkettava, jotta arkistointimääräykset (vuodesta 2022 kaikki asiakirjat arkistoitava sähköisessä muodossa) täytetään.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Tuetaan etäpalvelujen kehitystä ja kunnan oman toiminnan digitalisoitumista.	Sähköisen asianhallintajärjestelmän kokonaisvaltainen käyttöönotto kaikilla toimialoilla, tiedon käsittelyprosessin muuttaminen sähköiseksi ja siirtyminen sähköiseen arkistointiin.	Toteutunut / ei toteutunut
Henkilöstön yhtenäisyyden vahvistaminen, kannustaen heidän kuulemistaan ja sitoutuneisuuttaan.	Henkilöstölle järjestetään vähintään kaksi koko henkilöstöä koskevaa työhyvinvointia ylläpitävää ja yhtenäisyyttä vahvistavaa tapahtumaa, ja pikkujoulut.	Toteutettu / ei toteutettu
	Toteutetaan koko organisaatiota koskeva työhyvinvointikysely vähintään kerran vuodessa.	Toteutettu / ei toteutettu
	Vähintään 90 % työntekijöistä suosittelee työpaikkaansa.	Suositteluprosentti
Osallisuuden kehittäminen	Toteutetaan osallistuva budjetointi.	Toteutettu / ei toteutettu Saatujen ehdotusten määrä

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C104 Hallinnon tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	68 949	42 324	21 162	-50 %	21 162	5 000
TOIMINTAKULUT	-874 021	-886 951	-923 784	4 %	-944 772	-953 774
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-805 072	-844 627	-902 622	7 %	-923 610	-948 774
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	351 875	163 500	199 350	22 %	201 344	203 337
Poistot ja arvonalentumiset	-27 717	-62 627	-11 880	-81 %	-10 880	-10 880

Toimiala:	Yleishallinto	
Tulosalue:	Elinkeinojen tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:	Edesauttaa olemassa olevien yritysten toiminnan kehittymistä ja uusien yritysten perustamista sekä luoda mielikuva yrittäjäystävällisestä ja työntekoon kannustavasta kunnasta ja yhteisöstä.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	Yhteistyön kehittäminen elinkeino- ja elinvoimatoimijoiden kanssa, kumppanuuksista ja niiden tuomista mahdollisuuksista viestiminen ja työllisyysalueudistuksen valmisteluun osallistuminen.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Etätyömahdollisuuksien käyttöön rohkaiseminen, aktiivinen yhteistyö yrittäjien kanssa, yhteistyösuhteet elinkeinotoimintoihin liittyviin organisaatioihin ja työllisyyteen liittyvien palvelujen vahvistaminen ja pysyvään asumiseen houkuttelevuus.	Yhteistyön kehittäminen elinkeino- ja elinvoimatoimijoiden kanssa	Yhteiset tapahtumat Menestyminen kyselyissä
	Kumppanuuksista ja niiden tuomista mahdollisuuksista viestiminen	Kumppanuuksiin liittyvien tiedotteiden ja julkaisujen lukumäärä
	Hankkeisiin osallistuminen	Hankkeiden määrä
	Elinvoimatiimin toiminnan vaikkeinnuttaminen	Kokoontumiset ja toimenpiteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C108 Elinkeinojen tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	7 050	2 400	66 414	2 667 %	12 220	7 050
TOIMINTAKULUT	-42 806	-81 343	-232 715	186 %	-170 099	-163 904
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-35 756	-78 943	-166 301	111 %	-157 879	-156 854
SISÄISET TOIMINTAKULUT	-6 534	-4 200	-6 874	64 %	-6 942	-7 011
Poistot ja arvonalentumiset	-37 652	-400	-29 470	7 268 %	-33 670	-32 800

3.3 Sivistystoimiala

Toimiala:	Sivistystoimiala	
Tulosalue:	Sivistystoimen hallinnon tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:	Koordinoida ja mahdollistaa sivistystoimialan eri toimijoiden edellytykset tuottaa, ylläpitää ja kehittää palveluja.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	Sivistystoimen Pääsky-rakennuksen toimintaan liittyvät muutokset ja sopeutuminen resurssien vähenemiseen toimintakulttuuria muuttamalla.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Toiminta on suunnitelmallista	Tasapainoinen talous	Toteutettu / ei toteutettu
Seudullisen toiminnan kehittäminen	Hyvinvointialueen kanssa saadaan luotua toimiva yhteistyösuhde	Toteutettu / ei toteutettu
	Osallistutaan Kuntaliiton verkostoperuskouluhankkeeseen vuosina 2024-2025 Ikaalisten kaupungin, Parkanon kaupungin, Ylöjärven kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan kanssa.	Toteutettu / ei toteutettu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C300 Sivistystoimen hallinnon tulosalue						
TOIMINTAKULUT	-76 851	-64 215	-59 682	-7 %	-62 921	-64 008
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-76 851	-64 215	-59 682	-7 %	-62 921	-64 008

Toimiala:	Sivistystoimiala	
Tulosalue:	Perusopetuksen tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:	Perusopetuksen ja siihen liittyvien palvelujen järjestäminen laadukkaasti ja taloudellisesti. Kasvattaa Jämijärven oppilaista koulutus- ja kulttuurimyönteisiä juuriaan arvostavia hyviä kuntalaisia ja kansalaisia, joilla on valmiudet käyttää elämässään itsensä ja muiden hyödyksi koulussa oppimaan tietoja, taitoja ja asenteita.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	Sivistystoimen Pääsky-rakennuksen toiminnan sopeutuminen resurssien vähenemiseen.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Luontosuhteen ylläpitäminen ja vahvistaminen.	Osallistutaan 5. ja 8. -luokkalaisten MOVE-testiin. Välitunneilla pyritään aktiiviseen liikkumiseen. Osallistutaan Laavujen kierrokseen.	Osallistuttu / ei osallistuttu
	Suosituksen mukainen kouluruoka huomioiden lähiruuan mahdollisuudet.	Toteutettu / ei toteutettu
Vahvistetaan hyvinvointia ja terveyttä.	Kiusaamiselle on nollatoleranssi. Järjestetään oppilaille kiusaamiskysely.	Kiusaamiskyselyn tulosten arviointi
Palvelun laatu	Kaikki 9 lk oppilaat saavat päättötodistuksen.	Toteutumisprosentti
	Kaikki opettajat ovat osaavia (substanssipätevyys) ja muodollisesti kelpoisia. Kaikilla opettajilla on mahdollisuus osallistua ammattipätevyyttä täydentävään koulutukseen.	Listataan poikkeamat. Kirjataan opettajien osallistumiset koulutuksiin.
Pitovoimatekijänä elinympäristön viihtyvyys ja mukavuus.	Pääsky-rakennuksen takuuajaisen toimivuuden seuraaminen.	Kirjataan havainnot ja tehdyt korjaukset.
	Jatketaan uuden koulun toimintakulttuurin kehittämistä.	Toteutettu / ei toteutettu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C305 Perusopetuksen tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	107 284	82 474	115 050	39 %	116 550	117 925
TOIMINTAKULUT	-2 035 324	-2 144 919	-2 226 193	4 %	-2 303 781	-2 334 687
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 928 040	-2 062 445	-2 111 143	2 %	-2 187 231	-2 216 762
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	14	0	0	0 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-531 955	-536 280	-373 300	-30 %	-257 600	-251 000

Toimiala:	Sivistystoimiala	
Tulosalue:	Vapaan sivistystyön tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Musiikkitaiteen perusopetuksen tarjoaminen kunnan lapsille ja nuorille. Ikaalisten kansalaisopiston tarjoamat palvelut antavat ihmisten elämään yleissivistävää koulutusta, vapaatavoitteista osaa- mista, elämyksiä, virkistystä ja iloa.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Perustoiminnan turvaaminen.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Harrastusmahdollisuuksien turvaaminen ja hyvinvoinnin lisääminen.	Hankitaan jatkossakin Pohjois-Satakunnan kansanopiston kannatusyhdistys ry/Kankaanpään opistolta taiteen perusopetuksen musiikkiopetuspalveluja. Jämijärven kunnalla on sopimuksen mukaan 20 oppilaspaikkaa. Pyritään saamaan oppilaspaikat täyteen vuosittain.	Osallistuneiden oppilaiden määrä
Harrastusmahdollisuuksien turvaaminen ja hyvinvoinnin lisääminen.	Pyrkimyksenä on tulevaisuudessakin saada erilaisia kursseja toteutumaan Jämijärvellä lähipalveluna uudessa Pääsky-rakennuksessa.	Toteutuu / ei toteudu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C306 Vapaan sivistystyön tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	12 635	10 000	13 000	30 %	13 500	14 000
TOIMINTAKULUT	-56 718	-54 950	-60 900	11 %	-63 010	-65 030
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-44 083	-44 950	-47 900	7 %	-49 510	-51 030

Toimiala:	Sivistystoimiala	
Tulosalue:	Kirjaston tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Yleisen kirjaston tehtävät (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492)		
<ol style="list-style-type: none"> 1. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin 2. ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa 3. edistää lukemista ja kirjallisuutta 4. tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon 5. tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan 6. edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua 		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Vuonna 2024 aloitetun omatoimikirjastohankkeen jatkaminen ja valmiiksi saaminen 2025 (valtionavustus ja kunnan investointi 2024). Asiakkaiden opastaminen asiointiin omatoimiaukioloaikoina (myös palveluajat säilyvät). Kouluyhteistyö ja lukemisen edistäminen.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Kunnan omien asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys palveluihin.	Kirjaston aukioloja laajennetaan omatoimiaukiolojen avulla (omatoimikirjastohanke alkanut 2024). Tavoitteena on, että omatoimiaukiolot ovat käytössä vuoden 2025 keväällä.	Toteutunut / kesken
Me tuemme lasten tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitojaan.	Tuetaan lukutaidon kehittymistä ja kirjastonkäytön osaamista. Pyritään järjestämään opastus tai kirjavinkkaus kolmelle luokka-asteelle vuoden aikana.	Järjestettyjen kirjastonkäytön opastusten ja vinkkausten määrä
Edesautamme tapahtumien järjestämistä ja niiden näkyvyyttä. Myös kunta voi toimia tapahtumanjärjestäjänä.	Tarjota kuntalaisille mahdollisuus järjestää näyttelyitä tai tutustua näyttelyihin sekä osallistua tapahtumiin. Pyritään järjestämään kirjailijavierailu OKM:n tulla tai kirjaston määrärahoilla.	Järjestettyjen näyttelyiden ja tapahtumien määrä

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C314 Kirjaston tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	718	500	450	-10 %	400	400
TOIMINTAKULUT	-132 062	-143 818	-135 335	-6 %	-138 943	-141 925
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-131 344	-143 318	-134 885	-6 %	-138 543	-141 525
Poistot ja arvonalentumiset	0	-4 000	0	0 %	0	0

Toimiala:	Sivistystoimiala	
Tulosalue:	Varhaiskasvatuksen tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttaminen laadukkaasti, suunnitelmallisesti ja taloudellisesti. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää sekä vastaa omalta osaltaan lasten ja perheiden hyvinvoinnista.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laatu ja suunnitelmallisuus. Laatua ja suunnitelmallisuutta tukemaan otetaan käyttöön Valssi-laadunarviointijärjestelmä.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Hyvät palvelut ovat vetovoimattomia.	Varhaiskasvatus vastaa perheiden tarpeisiin.	Toteutunut/ei toteutunut
Palvelun laatu	Valssi-laadunarviointijärjestelmän käyttöönotto.	Toteutunut/ ei toteutunut
Luontosuhde näkyy varhaiskasvatuksessa.	Retket luontoon. Oman pihan hyödyntäminen luontosuhteessa.	Toteutunut / ei toteutunut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C315 Varhaiskasvatuksen tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	41 463	33 000	32 000	-3 %	29 000	29 000
TOIMINTAKULUT	-924 103	-1 042 309	-1 076 899	3 %	-1 123 260	-1 125 557
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-882 640	-1 009 309	-1 044 899	4 %	-1 094 260	-1 096 557
Poistot ja arvonalentumiset	-98 130	-98 114	-62 550	-36 %	-42 100	-42 100

3.4 Hyvinvoinnin toimiala

Toimiala:	Hyvinvoinnin toimialue	
Tulosalue:	Hyvinvointityön ja kulttuurin tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:	Paikkakunnan tapahtumien koordinointi ja järjestäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Laadukkaiden aktiviteettien tarjoaminen. Painopistealueina lapset ja nuoret.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnittelukaudella:	Hyvinvointityön ja kulttuurin tulosalueella tavoitteena on tapahtumien tuottaminen ja koordinointi eri ikäryhmille painopisteenä perhetapahtumat. Suunnitelmallisuutta jatketaan vuosisuunnitelman avulla, jolla tavoitteena toiminnan vuosittaisen suunnittelun kehittäminen. Kokonaistoimintaa arvioidaan kuntalaiskyselyllä vuoden lopussa. Tapahtumakalenteri tukee kunnan ja kolmannen sektorin tapahtumasuunnittelua.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Tuemme järjestöjä vapaa-ajan toimintojen järjestäjinä.	Toiminta- ja kohdeavustusten jakaminen avustusjakosäännön avulla. Järjestötapaamisten järjestäminen.	Toteutunut / ei toteutunut
Kunnan oman päätöksenteon osalta korostetaan kuntalaisten osallistamista. Edesautamme tapahtumien järjestämistä ja niiden näkyvyyttä.	Hyvinvointitoimialaa koskeva asukastytyväisyyskyselyn toteuttaminen.	Toteutunut / ei toteutunut
Myös kunta voi toimia tapahtumajärjestäjänä. Kunta tavoittelee luontevaa ja kaikki kuntalaiset kattavaa yhteyttä kunnan toiminnan ja kuntalaisten välillä. Kaikkien ryhmien luontosuhteen toteutumista halutaan huolehtia.	Tapahtumien tuottaminen ja koordinointi yhteistyössä yhdistysten ja järjestöjen kanssa	Toteutunut / ei toteutunut Tapahtumiin osallistuneiden määrä
	Toimialan vuosisuunnitelma ja tapahtumakalenteri	Toteutunut/ei toteutunut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C320 Hyvinvointityön ja kulttuurin tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	3 297	4 900	2 200	-55 %	2 200	2 200
TOIMINTAKULUT	-118 268	-120 149	-96 324	-20 %	-91 124	-91 893
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-114 971	-115 249	-94 124	-18 %	-88 924	-89 693
Poistot ja arvonalentumiset	-2 823	-2 587	0	0 %	0	0

Toimiala:	Hyvinvoinnin toimialue	
Tulosalue:	Liikunnan tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Liikuntatoimen tehtävät: liikuntaedellytysten luominen kuntalaisille, liikuntapaikkojen luominen ja huolto, liikunnallisten aktiviteettien tarjoaminen ikään katsomatta, ohjaustoiminta ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä kunnan eri osastojen kanssa, avustusten jakaminen, liikunnallisten palvelujen tarjoaminen, ostopalvelu.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnittelukaudella:		
Liikunnan tulosalueella tavoitteena kehittää palvelutarjontaa eri kohderyhmille sopivaksi, jossa ohjattua toimintaa ja omaehtoista liikumista edistetään. Kehitetään liikuntaneuvonnan toimintamallia tukemaan henkilökohtaista elintapaneuvontaa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Sivistystoimen ja teknisen toimen kanssa yhteistyössä edistetään lähiliikuntapaikka kuntalaislähtöiseksi.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä.	Liikuntaneuvonta toimintamallin kehittäminen hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.	Toteutunut / ei toteutunut
Palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä.	Ohjatun liikunnan lisääminen eri kohderyhmille	Ohjattuun toimintaan osallistuneiden määrä (ikäryhmät)
Hyvinvointitoimialan palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä. Liikunnan ja luontoharrastuksien ja ylipäätään ihmisten yhdessäolon tukemisella on merkittävä vaikutus terveyteen.	Omaehtoiseen liikuntaan aktivoiminen	LIIKU syysliikkuja / Haastepyräily / talviliikkuja osallistuneiden määrä
	Omaehtoiseen kävelyyn aktivoiminen	Osallistuneiden määrä kuntovihkoon
	Liikuntatilojen käyttöalueen kasvattaminen	Kuntosalin ja liikuntasalin kävijämäärät (kävijälaskuri)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C322 Liikunnan tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	8 630	9 500	8 700	-8 %	9 500	9 500
TOIMINTAKULUT	-92 574	-98 174	-84 834	-14 %	-87 331	-87 361
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-83 944	-88 674	-76 134	-14 %	-77 831	-77 861
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	4 018	0	0	0 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-31 450	-23 431	-24 350	4 %	-19 150	-17 250

Toimiala:	Hyvinvoinnin toimialue	
Tulosalue:	Nuorisotyön tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:	Nuorisotyön tulosalueen tehtävät: Nuorisotoimi- ja raittiustyö. Koululaisten iltapäiväkerhotoiminta, leiritoiminta, Nuorisotila Cellari, Nuorisovaltuusto	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	Nuorisotyön tulosalueen tavoitteena on kehittää lasten- ja nuorten harrastustoimintaa tukemaan lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä. Cellarin toimintaympäristöä kehitetään nuoria ja paikallisia järjestöjä osallistamalla. Yhteistyötä etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa jatketaan ja nuorisovaltuuston asemaa vahvistetaan tukemalla heidän toimintaansa ja vaikuttamismahdollisuuksia. Etsitään toteuttamismahdollisuuksia kansainvälisen nuorisotyön toteuttamiseksi kuntastrategian mukaisesti.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Nuorille annamme vahvan positiivisen kokemuksen kotikunnastamme.	Nuorisotila Cellarin toimintaympäristön kehittäminen	Nuorisotila Cellarin kävijämäärä
Hyvinvointitoimialan palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä. Liikunnan ja ylipäättään ihmisten yhdessäolon tukemisella on merkittävä vaikutus terveyteen.	Ohjatun lasten ja nuorten harrastustoiminnan lisääminen	Ohjattuihin lasten ja nuorten harrastusryhmiin osallistuvien määrä
Nuorille annamme vahvan positiivisen kokemuksen kotikunnastamme. Me tuemme heidän tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitojaan ja kuulemme heitä.	Nuorten valtuustoryhmän toiminnan tukeminen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Nuorisovaltuuston aloitteiden ja hyvän hallintotavan kehittäminen.	Toteutunut / ei toteutunut Nuorisovaltuuston aloitteiden määrä.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C326 Nuorisotyön tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	6 014	4 500	2 077	-54 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-46 219	-52 097	-51 654	-1 %	-51 466	-51 481
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-40 205	-47 597	-49 577	4 %	-51 466	-51 481

3.5 Tekninen toimiala

Toimiala:	Tekninen toimi	
Tulosalue:	Tekninen hallinto	
Tulosalueen tehtävä:		
Teknisen toimen hallinnon tehtävänä on huolehtia ja vastata teknisten palveluiden toimivuudesta, kehittämisestä ja taloudesta kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Teknisen toimen tehtäviin kuuluu myös rakennusvalvonta.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Teknisen toimen järjestäminen siten, että löydetään pitempiaikainen toimiva ratkaisu, jossa hyödynnetään yhteistyötä esimerkiksi naapurikuntien kanssa. Kehitetään hallintoa erityisesti digitalisaation, asiakkaiden tasapuolisuuden ja tehokkuuden näkökulmasta.		
Valmistaudutaan uusien lakien (rakentamislaki, alueidenkäyttölaki ja laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä) mukanaan tuomiin muutoksiin, joihin lukeutuu mm. uuden rakennusjärjestyksen laatiminen, maksujen tarkistaminen ja rakennusvalvonnan sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto.		
Kiinteistöverokartoituksen toteuttaminen lisää hallinnon kuluja vuodelle 2025, mutta tuottaa jatkossa vuosittain tuottoa.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Päätetään kehittämiskykyimme valloilleen.	Etsitään uusia malleja ja yhteistyökumppaneita teknisen toimen tehtävien toteutukseen.	Toteutettu / ei toteutettu
	Rakennusjärjestyksen uusiminen uuden rakentamislain mukaisesti	Uusi rakennusjärjestys on hyväksytty valtuustossa.
Tasapainoinen talous	Toteutetaan kiinteistöverokartoitus koko kunnassa, jolloin jokaisen kiinteistön tiedot tarkistetaan kunnan rekistereihin ja joka todennäköisesti kasvattaa kunnan kiinteistöverotuloja.	Prosenttiosuus kunnassa kartoitetuista kiinteistöistä. Kartoituksen myötä tuleva kiinteistöverotulon lisäys.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C400 Teknisen hallinnon tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	8 894	10 000	6 000	-40 %	6 000	6 000
TOIMINTAKULUT	-166 189	-168 575	-192 063	14 %	-151 561	-153 296
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-157 295	-158 575	-186 063	17 %	-145 561	-147 296

Toimiala:	Tekninen toimi	
Tulosalue:	Kiinteistötoimi	
Tulosalueen tehtävä:		
Kunnan omistuksessa olevat kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa ja vuokra-asuntojen asumisviihtyvyydestä huolehditaan. Kuntakonsernin kiinteistöjen omistajaohjaus saa tuen kiinteistötoimen osaamisesta.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Toteutetaan tarvittavia huolto- ja kunnostustoimenpiteitä kunnan kiinteistöjen kunnan ylläpitämiseksi. Kiinteistöjen ylläpidossa otetaan huomioon energiatehokkuus ja esteettömyys. Kunnan ja kuntakonsernin vuokra-asuntojen ylläpitäminen ja remontointi siten, että korjausvelka pienentyisi ja pystyisimme tarjoamaan asumisviihtyvyydeltään hyviä vuokra-asuntoja. Toimintatuottoihin vaikuttaa terveysaseman toiminnan muutokset. Toimintamenoja kasvattaa vuonna 2025 kunnanviraston ja paloaseman ilmastoinnin nuohous ja tuloilman parantaminen, sekä vesimittarien asennus niihin vuokra-asuntoihin, joissa niitä ei vielä ole. Toimintamenoissa ja -tulossa vaikuttaa myös Palo ja pelastus -tulosalueen yhdistäminen osaksi kiinteistöt. tulosaluetta.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Asuinpaikkana Jämijärvi sopii erilaisiin työelämän ratkaisuihin.	Tarjotaan viihtyisiä ja turvallisia vuokra-asuntoja, joiden kuntoa ylläpidetään aktiivisesti. Asuntojen laatua ja kuntoa tarkkaillaan vuosittaisella tarkastuskierroksella ja toteutetaan korjaustoimenpiteitä.	Kaikkiin vuokra-asuntoihin on tehty tarkistuskierron kerran vuoden aikana / ei ole tehty.
Tasapainoinen talous	Huolehditaan taloyhtiöiden ja Markkalan rivitalojen taloudesta pitämällä vuokrausaste korkeana. Avennonrannan ja Jäminsadon asuntoihin asennetaan vesimittarit.	- Vuokra-asuntojen vuokrausaste vähintään 85 % - Kuinka monessa vuokra-asunnossa on käytössä kulu-tukseen perustuva vesilaskutus (%).
Palvelujen ja oman toiminnan kehittäminen	Huolehditaan kunnan kiinteistöjen kunnosta osana laadukasta palvelutuotantoa; toteutetaan kunnanviraston ja paloaseman ilmastointikanaviston nuohous ja terveysaseman sadevesi- ja salaojajärjestelmien saneeraus sekä julkisivun tuuletuksen lisäys.	Toteutettu / ei toteutettu

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C402 Kiinteistötoimen tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	306 153	295 800	227 900	-23 %	206 900	206 900
TOIMINTAKULUT	-293 970	-242 346	-314 532	30 %	-258 855	-261 070
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	12 183	53 454	-86 632	-262 %	-51 955	-54 170
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	52 352	0	0	0 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-78 833	-88 126	-66 970	-24 %	-65 470	-65 470

Toimiala:	Tekninen toimi	
Tulosalue:	Yleisten alueiden tulosalue	
Tulosalueen tehtävä:		
Yleisten alueiden tulosalueeseen kuuluu kaavateiden sekä puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, sekä yksityisteiden avustaminen hoitosopimuksilla (talvihoito). Jätehuoltopalvelujen tuottaminen pääosin kesäasukkaille sekä kierrätysasteen parantaminen sekä jätehuoltoneuvonta. Kierrätyksestä vastaa pahvin, pienmetallin ja lasin osalta Rinki Oy. Muiden jakeiden kierrätyksestä vastaa kunta (muovi, isommat metalliromut sekä sähkö-, romu ja vaarallisen jätteen keräystempaukset). Kaavoituksen tavoitteena on hyvän ja toimivan elinympäristön edellytysten aikaansaaminen ja rakentamisedellytysten parantaminen. Yleisten alueiden tulosalueeseen kuuluu myös kunnan omistamien maa- ja metsätilojen kunnossapito.		
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:		
Asuin- ja vapaa-ajan tonttien tarjonnan lisääminen. Perhepuiston asemakaavan laajennuksella ja kunnallistekniikan rakentamisella Tuulenpesän tonteille. Talouden tasapainottamiseksi tarkistetaan yksityisteiden avustusten jakoperusteita talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisesti. Kunnan jätehuoltomääräykset on uudistettava vastaamaan nykyisen lain vaatimuksia. Katuvalaistus on saneerattava sillä elohopealamppujen ja varaosien valmistaminen on EU:n asetusten mukaisesti loppunut.		
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Tasapainoinen talous	Yksityistieavustusten jakoperusteiden ja yksityisteiden kunnossapitosopimusten päivittäminen vastaamaan menojen vähennystavoitetta.	Jakoperusteet ja sopimukset päivitetty ja säästötaavoite saavutettu.
	Saneerataan katuvalaistusta vaihtamalla vanhat valaisinlamput energiatehokkaiksi led-lampuiksi.	Vaihdetaan Peijarintie, Vaarinsalontie, Tasalantie ja Kuusiahtentie lamput led-lampuiksi.
Kiinnitämme huomiota sekä asuinettä vapaa-ajan tonttien tarjonnan määrään ja laatuun.	Perhepuiston laajennuksen kaavan valmistuminen.	Kaava valmis ja hyväksytty / ei hyväksytty
Kunnan omien asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys palveluihin	Parannetaan kunnan jätehuoltopalveluita ja jätehuollon neuvontaa päivittämällä jätehuoltomääräykset uuden jätelain mukaisiksi.	Jätehuoltomääräykset on päivitetty / ei ole päivitetty

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C408 Yleisten alueiden tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	45 591	30 000	44 000	47 %	42 000	42 000
TOIMINTAKULUT	-221 333	-192 943	-231 243	20 %	-231 668	-232 584
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-175 742	-162 943	-187 243	15 %	-189 668	-190 584
Poistot ja arvonalentumiset	-74 888	-82 649	-85 600	4 %	-85 600	-85 600

Viemärlaitos (Liikelaitos)

Toimiala:	Tekninen toimi	
Tulosalue:	Viemärlaitos	
Tulosalueen tehtävä:	Jätevesien käsittelyminen viranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon kustannustehokas toiminta.	
Toiminnan painopisteet ja olennaiset muutokset suunnitelmakaudella:	Jätevedenpuhdistamon talouden parantaminen lain edellyttämälle tasolle: maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen kustannusten lisäksi myös uus- ja korjausinvestoinnit.	
Kuntastrategian tavoite	Kuntastrategiasta johdettu tavoite vuodelle 2025:	Mittari:
Tasapainoinen talous	Edistetään laitoksen toimintavarmuutta ja lisätään sen toiminnan tehokkuutta sekä taloudellisuutta hankkimalla nykyaikainen kuivuri.	Uusi kuivuri hankittu ja otettu käyttöön.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
C431 Viemärlaitoksen tulosalue						
TOIMINTATUOTOT	83 633	100 000	105 000	5 %	105 000	105 000
TOIMINTAKULUT	-168 527	-152 222	-159 305	5 %	-160 757	-161 179
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-84 895	-52 222	-54 305	4 %	-55 757	-56 179
SISÄISET TOIMINTATUOTOT	9 542	0	0	0 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-31 754	-44 894	-39 750	-11 %	-39 750	-39 750

3.10 KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tilin nimi					
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
TOIMINTAKULUT	-31 406	-15 164	-17 096	-17 441	-17 677
TOIMINTAKATE	-31 406	-15 164	-17 096	-17 441	-17 677
YLEISHALLINNON TOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	431 155	213 224	286 926	234 726	221 687
TOIMINTAKULUT	-905 375	-1 201 898	-1 395 556	-1 342 528	-1 356 965
TOIMINTAKATE	-474 220	-988 674	-1 108 630	-1 107 802	-1 135 278
SIVISTYSTOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	162 114	125 974	160 500	159 450	161 325
TOIMINTAKULUT	-3 230 528	-3 450 211	-3 559 008	-3 691 915	-3 731 207
TOIMINTAKATE	-3 068 414	-3 324 237	-3 398 508	-3 532 465	-3 569 882
HYVINVOINNIN TOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	21 960	18 900	12 977	11 700	11 700
TOIMINTAKULUT	-266 740	-274 420	-232 812	-229 921	-230 735
TOIMINTAKATE	-244 780	-255 520	-219 835	-218 221	-219 035
TEKNINEN TOIMIALA					
TOIMINTATUOTOT	412 988	335 800	382 900	359 900	359 900
TOIMINTAKULUT	-716 400	-603 864	-897 144	-802 841	-808 129
TOIMINTAKATE	-303 411	-268 064	-514 244	-442 941	-448 229
YHTEENVETO					
TOIMINTATUOTOT	1 028 217	693 898	843 303	765 776	754 612
TOIMINTAKULUT	-5 150 449	-5 545 557	-6 101 615	-6 084 645	-6 144 713
TOIMINTAKATE	-4 122 232	-4 851 659	-5 258 312	-5 318 869	-5 390 102

4 TULOSLASKELMAOSA

1. Toimintatuotot
Käyttötalouden tulosalueiden toimintatuottojen yhteissumma
2. Toimintakulut
Käyttötalouden tulosalueiden toimintakulujen yhteissumma
3. Toimintakate
Käyttötalouden tulosalueiden toimintatuottojen yhteissumman ja toimintakulujen yhteissumman erotus eli käyttötalouden nettomeno yhteensä.

4. Verotulot

Verotuloarvio (sisältää kunnan tuloveron, osuuden yhteisöverosta ja kiinteistöveron) euroa:

2025	4 077 000,00
2026	4 276 000,00
2027	4 319 000,00

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennusteiden perusteella.

Tulovero%	10,00 %	(v. 2024 9,90)
-----------	---------	----------------

Kiinteistövero

- yleinen kiinteistövero	1,20 %
- yleinen maapohja	1,35 %
- vakituiset asuinrakennukset	0,45%
- muut asuinrakennukset	1,30 %
- rakentamattomat rakennuspaikat	4,00 %
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
- voimalaitokset	3,10 %

5. Valtionosuudet

Käyttötalouden valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaan.

6. Korkotuotot ja kulut sekä muut rahoitustulot ja -menot

Osinkotuotot, peruspääoman korot kuntayhtymiltä, saatujen viivästyskorkojen ja verotilitysten korkotulot. Pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen, verotilitysten ja maksettujen viivästyskorkojen korkomenot. Muut rahoitustuotot ja kulut.

7. Vuosikate

Toimintakate+verotulot+valtionosuudet-rahoitusmenot+rahoitustulot.

8. Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista
Poistosuunnitelman mukaan arvioidut poistot käyttöomaisuudesta.

9. Tilikauden tulos

Vuosikate-poistot +/- satunnaiset erät.

10. Tilikauden yli-/alijäämä

Tilikauden tulos +/- rahastojen muutokset.

Talousarvio käyttötalous (ulk.+sis.)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	1 121 391	793 898	843 303	765 776	754 612
Myyntituotot	710 265	458 524	477 489	458 306	451 587
Maksutuotot	59 489	53 000	51 000	48 500	49 000
Tuet ja avustukset	31 969	14 074	94 514	37 670	32 725
Muut toimintatuotot	319 668	268 300	220 300	221 300	221 300
TOIMINTAKULUT	5 355 513	5 697 779	6 101 615	6 084 645	6 144 713
Henkilöstökulut	2 793 835	3 135 558	3 253 645	3 260 591	3 288 847
Palvelujen ostot	1 609 733	1 750 381	1 907 617	1 896 248	1 915 591
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	480 584	465 300	493 913	482 285	494 070
Avustukset	223 560	223 440	249 000	249 100	249 100
Muut toimintakulut	247 801	123 100	197 640	196 421	197 336
TOIMINTAKATE	-4 234 121	-4 903 881	-5 258 512	-5 318 869	-5 390 102
Verotulot	3 918 959	3 867 000	4 077 000	4 276 000	4 319 000
Valtionosuudet	2 050 186	1 824 000	1 962 000	1 962 000	1 962 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-395 462	-211 160	-320 050	-301 450	-281 000
VUOSIKATE	1 339 562	575 959	460 438	617 461	609 668
Poistot ja arvonalentumiset	1 011 003	1 053 108	693 870	554 220	544 850
Suunnitelman mukaiset poistot	1 011 003	1 053 108	693 870	554 220	544 850
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	328 559	-477 149	-233 432	63 241	64 818
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	328 559	-477 149	-233 432	63 241	64 818
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatulot / Toimintamenot %	20,94 %	13,93 %	13,82 %	12,59 %	12,28 %
Vuosikate / Poistot, %	146,53 %	54,69 %	66,36 %	111,41 %	111,9 %
Vuosikate, euro/asukas	796,84	342,22	273,26	366,44	361,82
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	623 298	146 149	-87 283	-24 042	40 776
Asukasmäärä vuoden lopussa	1683	1683	1685	1685	1685

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	SU 2026	SU 2027
Myyntituotot	292 465	295 024	278 139	-6 %	256 962	248 250
Maksutuotot	59 489	53 000	51 000	-4 %	48 500	49 000
Tuet ja avustukset	31 969	14 074	94 514	572 %	37 670	32 725
Muut toimintatuotot	319 668	268 300	220 300	-18 %	221 300	221 300
TOIMINTATUOTOT	703 591	630 398	643 953	2 %	564 432	551 275
Henkilöstökulut	-2 793 835	-3 135 558	-3 253 645	4 %	-3 260 591	-3 288 847
Palvelujen ostot	-1 247 807	-1 586 881	-1 708 267	8 %	-1 695 124	-1 712 254
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-480 584	-465 300	-493 913	6 %	-482 285	-494 070
Avustukset	-223 560	-223 440	-249 000	11 %	-249 100	-249 100
Muut toimintakulut	-191 926	-119 100	-197 640	66 %	-196 421	-197 336
TOIMINTAKULUT	-4 937 712	-5 530 279	-5 902 465	7 %	-5 883 521	-5 941 607
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-4 234 121	-4 899 881	-5 258 512	7 %	-5 319 089	-5 390 332
Verotulot	3 918 959	3 867 000	4 077 000	5 %	4 276 000	4 319 000
Valtionosuudet	2 050 186	1 824 000	1 962 000	8 %	1 962 000	1 962 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-395 462	-211 160	-320 050	52 %	-301 450	-281 000
VUOSIKATE	1 339 562	579 959	460 438	-21 %	617 461	609 668
Poistot ja arvonalentumiset	-1 011 003	-1 053 108	-693 870	-34 %	-550 020	-541 520
TILIKAUDEN TULOS	328 559	-473 149	-233 432	-51 %	67 441	68 148
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	328 559	-473 149	-233 432	-51 %	67 441	68 148

5 RAHOITUSLASKELMAOSA

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka kunnan menot rahoitetaan. Sen avulla kootaan tulorahoitus ja pääomarahoitus sekä investointien hankintamenot ja muut pää- omamenot yhteen laskelmaan. Toiminnan ja investointien rahavirta osoittaa laskelmassa tulojen ja menojen erotuksen, joka on katettava. Rahoitustarve voidaan kattaa tai sitä voidaan pienentää käyttö- ja investointimenojen pienentämisellä, vero- ja maksutulojen kasvattamisella tai lainanotolla.

Rahoituslaskelman tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmasta siirtyvästä vuosikatteesta, arvioituista satunnaisista eristä, investointien valtionosuuksista, käyttöomaisuuden myyntituloista sekä antolainojen lyhennyksistä. Näillä tuloilla katetaan tulevia investointeja ja antolainojen lisäyksiä.

Vuoden 2025 talousarvioon on varattu yhteensä miljoona euroa talousarviolainaa.

Rahoitusosa

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 339 561,75	575 958,95	460 438,00	617 461,00	406 332,00
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	13 444,15				
Pakolliset varaukset					
	1 353 005,90	575 958,95	460 438,00	617 461,00	406 332,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-510 520,26	-605 000,00	-456 000,00	-168 000,00	-153 000,00
Rahoitusosuudet investointeihin	220 000,00	85 000,00	171 500,00	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	308 186,05		37 500,00	0	0
	17 665,79	-465 000,00	-247 000,00	-168 000,00	-153 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 370 671,69	110 958,95	213 438,00	449 461,00	253 332,00
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-67 000,00				
Antolainauksen lisäykset	-67 000,00				
Antolainauksen vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 500 000,00	1 000 000,00		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-710 078,96	-1 540 578,96	-1 484 578,96	-1 363 578,96	-1 241 578,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-145 800,00	-62 000,00	-33 000,00	-121 000,00	-86 000,00
	-855 878,96	-102 578,96	-517 578,96	-1 484 578,96	-1 327 578,96
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-158 747,37				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos					
Saamisten muutos	752 043,26				
Korottomien velkojen muutos	-910 790,63				
Rahoituksen rahavirta	-1 081 626,33	-102 578,96	-517 578,96	-1 484 578,96	-1 327 578,96
Vaikutus maksuvalmiuteen		8 380,00	-304 140,96	-1 035 117,96	-1 074 246,96

6 INVESTOINTIOSA

Hanke	menot/tulot	TA 2025	SV 2026	SV 2027
ATK-hankinnat Tavoite: Kunnan atk-laitteiden uusiminen tarpeen mukaan.		15 000	13 000	13 000
Perhepuiston kaava Tavoite: Kaavoituksen jatkaminen		20 000		
Omatoimikirjasto Tavoite: Parannetaan palvelun saatavuutta laajentamalla audioloaikoja omatoimikirjaston avulla (haetaan valtionavustusta).		15 000		
Led-valaisimet Tavoite: Tievalaisimien nykyaikaistaminen siirtymällä led-valoihin (vuonna 2025 Peijarintie, Vaarinsalontie, Tasalantie ja Kuusiahteentie).		30 000	30 000	25 000
Pääskyn päiväkotit (Pikku-Pääsky) Päiväkodin myynti.		-37 500		
Terveysasema Tavoite: Sadevesi- ja salaojajärjestelmien saneeraus. Julkisivun tuuletuksen lisäys. Vuonna 2026 muovimattojen poisto ja tilalle esim. kuivapuristelaatat.		65 000	40 000	
Jäminsato Tavoite: Varaus vapautuvien asuntojen remontointiin ja ajanmukaistamiseen.		25 000	25 000	25 000
Avennonranta Tavoite: Varaus vapautuvien asuntojen remontointiin ja ajanmukaistamiseen.		15 000	15 000	15 000
Markkalan remontit Tavoite: Varaus vapautuvien asuntojen remontointiin ja ajanmukaistamiseen. Vuonna 2026 A ja B talojen rännien saneeraus.		25 000	35 000	20 000
Varasto Tavoite: Julkisivun maalaus vuonna 2025. Vesikaton uusiminen vuonna 2027.		15 000		40 000

Hanke	menot/tulot	TA 2025	SV 2026	SV 2027
Hanhilammintien perusparannus Tavoite: Tien kuivatuksen ja kantavuuden parantaminen sekä rumpujen uusiminen yhteistyössä tietokunnan kanssa. Haetaan avustusta ELY-keskukselta.		Menot 100 000 Tulot 85 000		
Yleisten alueiden kunnostaminen Kuntakuivan parantaminen: viheralueiden kunnostaminen, tervetulokyltit, muut rakennelmat ja istutukset		20 000		
Digitaaliset tienvarsinäytöt - hanke Tavoite: Haetaan Satakuntaliiton JTF-rahoitusta kahdelle tienvarsinäytölle.		Menot 21 000 Tulot 49 000		
Viemäriverkoston uusinta: Tavoite: Varaus mikäli huomataan korjaustarve viemäristössä.		20 000	20 000	20 000
Viemärilaitos Tavoite: Varaus mikäli tapahtuu konerikko tai vastaava. Uuden kuivurin hankinta.		20 000 50 000	20 000	20 000
YHTEENSÄ		menot: <u>456 000</u> tulot: <u>171 500</u>	Menot: <u>198 000</u>	Menot: <u>178 000</u>